POHJOIS-SUOMEN HALLINTO-OIKEUS HKA 26/2018

16.11.2018 H 00124/18

Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunta

MmV@eduskunta.fi

Lausuntopyyntönne saap. 9.11.2018 / HE 154/2018 vp / Asiantuntijapyyntö

POHJOIS-SUOMEN HALLINTO-OIKEUDEN KIRJALLINEN ASIANTUNTIJALAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYKSESTÄ EDUSKUNNALLE LAIKSI ELÄINTEN HYVINVOINNISTA JA ERÄIKSI SIIHEN LIITTYVIKSI LAEIKSI

Hallinto-oikeus pitää esitystä kokonaisuudessaan kannatettavana. Erityisesti eläinten pitopaikkaa koskevan sääntelyn päällekkäisyyden ja tulkinnanvaraisuuden vähentäminen ja hallinnollisia pakkokeinoja koskevien säännösten kokoaminen yhteen helpottaa käytännön lainkäyttötyötä. Koska lausunnon antamiselle varattu aika on lyhyt, hallinto-oikeus keskittyy lausunnossaan menettelyä ja muutoksenhakua koskeviin säännöksiin.

Hallituksen esityksessä eläinten hyvinvoinnista annetuksi laiksi on selkeytetty asianosaisen kuulemisessa ja tarkastuksessa noudatettavia säännöksiä, mikä on onnistunut ratkaisu nykyiseen käytännössä jokseenkin tulkinnanvaraiseksi osoittautuneeseen tilanteeseen verrattuna. Hallinto-oikeuden näkemyksen mukaan on hyvä, että ehdotetun eläinten hyvinvoinnista annetun lain (jäljempänä eläinten hyvinvointilaki) 82 §:ssä on täsmälliset viittaukset noudatettavaan lainsäädäntöön ja määritelty, missä tilanteissa säännökset tulevat noudatettaviksi.

Eläinten hyvinvointilain 91 §:ssä on uutena lakiin kirjoitettuna säännöksenä mahdollisuus antaa lievimmissä tapauksissa kehotus. Oikeuskäytännössä kehotuksen antaminen ei yleensä ole ollut valituskelpoinen päätös. Ehdotetun eläinten hyvinvointilain 104 §:n 1 momentissa on lueteltu päätökset, joista voidaan valittaa suoraan hallinto-oikeuteen. Niissä ei ole mainittu lain 91 §:n mukaisia kehotuksia. Toisaalta näitä ei mainita myöskään lain 104 §:n 4 momentissa, jossa on määritelty valituskelvottomat päätökset. Jää siten epäselväksi, voiko lain 91 §:n mukaiseen kehotukseen hakea muutosta oikaisuvaatimuksella lain 104 §:n 2 momentin mukaisesti. Selvyyden vuoksi kehotuksen antamista koskevan päätöksen valituskelvottomuudesta olisi hyvä mainita lain 104 §:n 4 momentissa.

Ehdotetun eläinten hyvinvointilain 104 §:n 1 momentissa on tavanomaisesta poikkeavasti määritelty valituskelpoiset päätökset viittaamalla osaltaan Euroopan unionin lainsäädännön nojalla annettuihin päätöksiin. Hallituksen esityksessä on tältä osin ainoastaan esimerkinomaisesti mainittu virallista valvontaa koskevan asetuksen 138 artikla. Hallinto-oikeuden mielestä valituskelpoiset päätökset on tältä

Postiosoite	Käyntiosoite	Puhelin	Telefax	Sähköposti
PL 189	Isokatu 4	029 56 42800	029 56 42841	pohjois-suomi.hao@oikeus.fi
90101 OULU	90100 OULU			

osin määritelty puutteellisesti. Lainkohdassa tulisi selkeästi mainita eläinten hyvinvointilain valituskelpoiset päätökset ja se, mitä Euroopan unionin säännöksiä tarkoitetaan. Vastaava täsmennys Euroopan unionin lainsäädännön osalta tulisi tehdä myös mainitun pykälän 5 momenttiin ja 106 §:ään. Viittausten epäselvyyttä voitaisiin vähentää mainitsemalla lakitekstissä viittausten koskevan eläinten hyvinvointilain 3 §:ssä mainittuja asetuksia, direktiivejä ja sopimuksia, mikäli tätä on tarkoitettu.

Ehdotetun eläinten hyvinvointilain 106 § on sanamuodoltaan epäselvä. Pykälästä ei käy riittävästi ilmi, mitä eläinten hyvinvoinnin turvaamiseen liittyvällä syyllä tarkoitetaan. Asia ei käy ilmi myöskään hallituksen esityksen yksityiskohtaisista perusteluista. Hallinto-oikeus ehdottaa, että säännöksen yksityiskohtaisia perusteluja täsmennettäisiin tältä osin. Mikäli hallintopäätöksen tekijä ei ole antanut päätöksen täytäntöönpanoa koskevaa määräystä, vaikka se olisi mainitun pykälän mukaan tullut antaa, niin tällaisessa tilanteessa jää epäselväksi päätöksen täytäntöönpanokelpoisuus ja se, tuleeko hallinto-oikeuden antaa määräys, joka on todennäköisesti valittajan edun vastainen. Tältäkin osin hallituksen esitystä ja lakitekstiä tulisi täydentää.

Ehdotetun eläinten hyvinvointilain 104 §:n 5 momentissa edellytetään eläinten hyvinvointia koskevan valitusasian käsittelyä hallinto-oikeudessa kiireellisenä. Hallinto-oikeus pitää hyvänä ratkaisuna sitä, että lainkohdassa osa asioista on rajattu kiireellisyyden ulkopuolelle. Tämän hetkinen tilanne on käytännössä sellainen, että resurssipulasta johtuen voimassa olevan eläinsuojelulain mukaisten asioiden käsitteleminen riittävän joutuisasti ei ainakaan Pohjois-Suomen hallinto-oikeudessa toteudu. Hallinto-oikeuksien resurssien riittävyyteen tulee myös kiinnittää huomiota, jotta lain tavoite kiireellisestä käsittelystä toteutuu.

Pohjois-Suomen hallinto-oikeuden puolesta

Marja-Riitta Tuisku
hallinto-oikeustuomari

Renne Pulkkinen
ma. hallinto-oikeustuomari